

**NAROCNINA NOVIN
ČETRTLETNO**

doma: na posamezni naslov 6 Din., 25 p., na skupni naslov če jih najmanj 5 komadov naročenih 5 Dinarov; v **inozemstvo:** 18 Din. Če se januarja plača celoletna naročnina, znaša ta 50 Din.

Pošt. ček. pol. štev. 11806.

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine.

Izhaja vsako nedelo. — Uredništvo i uprava M. Sobota, Križova ul. 4.

CENA OGLASOV

na oglasnoj strani: Cela stran 1000 Din., pol strani 500 Din., $\frac{1}{4}$ strani 250 Din., $\frac{1}{8}$ strani 125 Din., $\frac{1}{16}$ strani 62:50 Din., $\frac{1}{32}$ strani 31:25 Din. Cena malim oglasom do 35 reči 10 Din., više vsakareč 1 Din. Med tekstom vsaki oglas 150% dražji. Pri večkratnom oglašivanji pop. 5-50%.

Rokopisi se ne vračajo.

Peter Domačin:

Smo na pravoj poti?

Da ma naš domači tisk dosta neprijatelov, je to stara istina; na to staro istino smo že navajeni. Novo pa bi bilo, če bi vidli med neprijatelji domačega tiska tudi ljudij, šteri ne samo pravijo, nego če je potrebno, tudi z dejanji pokažejo, da so verni i zvesti sinovi naše Slovenske Krajine.

No, od teh pitam: smo na pravoj poti?

Pomisliti moramo najprej to, da je pri našem domačem tisku sodelovalo vse, mlado i staro, ka je naše lübezni poštvüvanja vredno. Vsi tisti možje, šteri so vredni poštvüvanja tudi *neprijatelov domačega tiska*, so ali pomagali pri ustanovitvi domačega tiska, ali pa — kaj je tudi vsem znano, so domačemi tiski s svojim pisanjem i priporočilom pomagali, naj se razvije i pride do ugleda, šteroga je meo i tudi zdaj ma.

Nadale, prosim, naj pomisli vsaki, ali so bila vrata urednikov domačega tiska kda sveta zaprta pred ljudmi, šteri so šteli našoj krajini *nesebično i hasnovlito pomagati*? Mislim da ne, nikdar. Potem pitam: što je bio urednik naših domačih listov? *Plačanec*? Nikdar! Što pa je prost, ne plačan, je lejko delao po svojoj dšüsnivosti za dobro Slovenske krajine, to se pravi: uredniki domačega tiska so smeli služiti svojim. Njuvo delo je sodilo samo ljudstvo, naročniki domačega tiska!

Naši najboljši slobodni ljudje so delali za naš tisk, zato je upravičena moja trditev: *takši je, iakši je bio i da takši bude: kakši smo mi sami*. V tom tiski se vidijo vse naše dobre i slabe strani.

Potem, prosim, naj nišče ne pozabi, da naš domači tisk ne služí i ne sme služiti samo zabavi. Mislimo samo na najbližja leta noše prošlosti i spoznati moremo, da so nam z zabavov podvorili jako fal od vseh strani, *ali brano nas je* samo te ništérnim smešen i zaničüvan *domači tisk*. Pokeč bomo meli pravico do življenja, bomo meli pravico se tudi braniti i naj mi verje mlado i staro: *prave obrane ne zmore drugí, kak mi sami — z domačim tiskom*.

Zato pa pravimo, da ne hodimo po pravoj poti, če mislimo: novine so novine, tiste kupim štere so falejšje, štere več papera i več čtenja dajo. Tudi to je greh proti najsvetejšim lastnim interesom, če gledamo na dinar, šteroga damo i na malo papera i malo tiska, štero za te dinar dobimo. Zakaj? Zato, ar je posvedočeno, da za peneze nišče ne dela pri domačem tisku, da je to ne kšeftarsko delo. Domači tisk je kak tisti penez šteroga v kaso damo. *Več damo, več dobimo nazaj — v šumi i pri interešaj*.

Teda nazaj na pravo pot! Dajmo za svojo obrano kem več, ar lejko smo zagvüšani, da te tudi sami več dobimo. Posebno, pa te bi proso, naj nišče ne verje, da za domači tisk „naročnino plača“. Ne, to je ne *naročnina*, to je *kulturni davek*, šteroga plačamo po vsej pravici i po najsvetejšoj dužnosti sebi i svojim!

Miseo, štero je sprožo gospod urednik „NOVIN“, da binastavili društvo za

izdajo domačega tiska, je ne samo dobra, je tudi že — izvršena, ar vsi naročniki domačega tiska so bili i so tudi dnes člani najlepšega i najbolje potrebnoga društva, oni so branitelji cele Slovenske krajine, oni so nosilci ogledala v šterom se lejko pogledamo vsi, ar to ogledalo ne laže, za takše nas kaže kakši smo.

Što mi ne verje ka je vredno ljubiti i podpirati domači tisk, naj ide za dve leti z domi, pa bo čüto kak sladka je najkrajša reč, štera po domače zveni, naj bo ta potem naštampana magari na mali papir i z najmenšimi slovami.

Za našo gimnazijo!

Vlada ma načrt, ukiniti v državi več srednjih šol. Pred zadnje „Novine“ so vse to razložile, gledoč na našo gimnazijo v Soboti. Neštetokrat smo že dokazüvali, kakšega velkoga pomena je gimnazija v Soboti za Slovensko krajino pa za vso našo državo. Ar je bila ravno naša gimnazija že večkrat zavirana v svojem razvoji, zato se bojimo tudi zdaj, da jo doleti nesreča. Zato *pozivamo* vodstvo Sobote i Lendave, dale vse naše izobraženstvo, vse naše občine, vse prebivalstvo Slovenske krajine: *Zdignite svoj glas*, povejte, da je naša gimnazija naša življenjska potreboča; povejte, da neščemo biti robí — liki slobodni z vsemi pravicami do višije šole! *Pozovíte zborüvanja* pa glasno *zahtevajte* od odločüjüčih, *da se gimnazija v Soboti nikak nesmi zapreti, liki se mora spopuniti!* — Akademiki Slovenske krajine.

Penez v 20. stoletji.

Penez je v zgodovini človečanstva meo vsikdar veliko moč, posebno pa zdaj v 20. stoletji, to je v našoj dobi.

Penez. — Njegova sila je tak velikanška, da gradi i podira države, določüje meje ništérnim državam, povzročüje bojne i revolucije. V rokaj zdrave pa močne slobodne države pa gradi bogastvo, šole ino vse, ka davle narodi blagostanje. Liki prevelika je nevarnost, da si te papir podredi človeka, vse njegove mišljenje pa delüvanje, namre tak človek zataji vero svoji očakov, jezik pa nazadnje odavle svoj narod pa to dela vse za dobiček.

To nam jasno svedoči naša doba, v šteroj zdaj sami živimo. Za peneze se bi jejo podjetja v strašnom boji za življenje i smrt. Fabrik i veletrgovin ne vodijo več strokovnjaki, liki banke. Od usode narodov ne odločajo modri politiki na različni konferencaj, liki milijonerje. Svetsko gospodarstvo je dnes narodna borba fünta šterlingov z dolarom, franka z markov.

Penez pa ne posega samo v gospodarstvo, šteromi bi naj služü, liki že posega v pravo jedro države. Država naj bi bila zaščitnica i branitelica pravic vsej svoji državlanov. Država naj bi bila nad strankami, obča pravica i obče blagostanje naj bi bili njeni cili. Država naj bi bila državlanom najvišiji sodnik i njeni zakoni pravični vsem. Ka pa je napravo

penez iz države? V robstvo jo je ponižao, za deklo jo napravo, da služí njemi, financí. Penez prisili državo, da spunjava njegovo voljo. Pod pritiskom peneza — kralja izdaja država zakone, šteri naj pomagajo kopičiti penezne šume v roke ništérnim. Če se država nešče vkloniti, jo prisili z grožnjov. Penez dela dnes vsakšo hüdobi jo v vsakšoj državi ino v vsakšem življenji.

Okoli penez se zbira slabost človeške dšüe. Penez navdšüje posameznike za slepi ino škodlivi nacijonalizem. Medtem gda so v svetovnoj bojni mirali stojezeri na bojiščaj pa so se punile bolnišnice, medtem gda je ljudstvo prenašalo pomenkanje i britkosti bojnoga vremena, je meo penez bojno za trgovino ino jo izrablao za svoj hasek. Zato so bili glavni vzroki svetovne bojne samo nevoščénost fünta, marke i dolara, pač penez. Zato so mirali milijoni! Dnes se sšüčejo sestanki politikov samo okoli penez; Amerika je velkodüšna samo v strahi za svoje dolare, Nemčija je ponizna, ar mora prositi za peneze. Z penezami strahüjejo dnes bolševiki celo Evropo i skoro celi svet. Za peneze zalagata Europa pa Amerika bolševiško Rusijo z municijov i orožjom. Da bode ednok ta Rusija stem orožjom mučila Evropo! Na to ne mislijo! Svet guči od mira ino razorožitve, a vojna industrije je že povedala svojo reč, da bo delala orožje zdaj te lejko zborüjejo. Za peneze bo iročen bodoči človeči rod strašnoj bodočoj bojni.

Ka nas vči vojska na Dalnjem vzhodi?

Japonci i Kitajci majo že dugo med seov vojsko, čiduže hüjšo. Na vsakšoj strani se bije okoli petdeset jezero ljudi. Kitajci prosijo Društvo narodov pa tudi Ameriko pomoči, naj bi prisilili Japonce, da ne bi šli dale v Kitajsko. Pa so prepüščeni samim sebi. Amerika i Angleška protestirata pri Japoncij, ali ta se ne briga zato.

Zdaj so šče istina najhüjši boji, ali konec bo tak, ka Kitajska zgübi i de morala dati Japonskoj, ka de ta štela meti. Pa ne samo to, tudi druge države si bodo jemale zemljo za svojo trgovino. Pa pomislimo, da ma Kitajska prek 400 milijonov ljudi, Japonska pa samo okoli 80 milijonov. Kak to? Japonska je moderna država, čas Kitajske pa šče nej prišeo. Pred leti so pisali, da Evropa prepadne, da jo žuto pleme, to so Kitajci, vniči. Ali je to mogoče? Zdaj, kda petkrat menša Japonska tere ogromno Kitajsko. I vendar je to mogoče. Evropa se je že naživela. Evropa ma preveč zlata, je preveč sita. (Mislim na bogato Evropo, nej na milione tistij, ki stradajo). Evropa je zgübila pamet. Samo oborožüje se, municijo dela, pripravlja se na največšo vojsko vseh časov, kak zemla stoji.

Zdaj majo razorožitveno konferenco. To je, politiki se pogučavlejo, kak bi zmenšali vojsko, da bi jo celo odpravili, ka več ne bi bilo vojske na sveti. To je lepo, pitanje pa je, ali je to mogoče? Zaednok: ne.

Poglejmo samo priliko: Japonska i Kitajska sta v Drúštvu Narodov. To društvo ma nalogo, da ne pústi med tistimi, šteri so pri njoj zapisani, da bi meli med seov vojske. Ali se pa to godi? Ne. Japonska i Kitajska sta zapisani pri njoj, pa denok mata bojno. Ka se to pravi? To, da Drúštvo narodov nema nikše moči, da bi vojsko preprečilo, ar v njem sedijo samo takši, ka vojno delajo. Močni narodi ne stojijo proti Japonskoj, ar se njoj ne bi radi zamerili; Japonska je naimre velesila. Zgodi se lejko lepoga dneva, da što nas napadne. Što de nas te brano? Nišče. Male narode ne brani nišče, velki pa lejko delajo, ka ščejo.

Evropa je gnila. To dokazúje túdi dejstvo, da v teh časaj preživljamo naj-

hújšo krizo. Pa ne mislite, da nega penez, ali nega krúha. V Ameriki so lani z žitom kóřili, ar pride falejša, kak premog. Kavó pa bombaž so metali v morje. I vendar v Ameriki strada prek pet milijonov lúdi. Stradajo pa túdi indri. Za delavce i za kmeta nega penez. Ali penezi so za orožje (za bojno škér), za municijo. Vse države majo zato zadosta penez. Evropa je gnila, brez jakosti, ali denok se pripravljá na bojno. Bogataši jo pripravljajo. Kmet i delavec se bota pa bila za nje.

Pa časi se spreminjajo. Čas ide naprej, lejko túdi pústi za seov to sito gospodo. Na zemlji je vendar zadosti krúha za vse lúdi.

Mi smo kmetje. Kmet nikdar ne želej bojne, ar bojna vniči polje i prinesé

ravno njemi največ škode. Samo da je kmet dnes izda preslab, da bi si pomagao, neizobražen. Mi nemremo nikaj pri pitánji bojne med Kitajci i Japonci. Včimo se pa lejko mnogo od te bojne. Bar to, ka se naš kmet mora izobražúvati, ka de razmo, ka se godi po sveti, ka se godi z njim samim. Kmet si mora sam pomagati. Delavci že to delajo. Majo svoje organizacije (drúštva). Istina, da so šče brez moči. Ali što zna, kak de v bližnjoj prihodnjosti.

Zato túdi kmet mora gledati, da se izobrazí.

Takši neizobražen narod so zdaj Kitajci. Zato si nemrejo pomagati. Pa túdi se nišče ne briga za nje. Kitajci so zaednok nej nevarni. Telko, ka se njim jemlje zemljo. Pa Kitajske je nej mogoče vničiti. Ti ljudje — se vidi — kak bi šče spali. Da prebúdi, te de ta zver nevarna. 400 milijonov lúdi, ki šče ne živejo. Takši Kitajec je kmet, ki se ne briga, ka se z njim godi. Ali nas je premalo, naš čas je zdaj tú. Pa mi túdi ne smemo čakati samo na pomoč. Sami si moramo pomagati. Prvo pa je, da se izobražújemo po dobrom čtenji. F. K.

Japonci pošilajo vsakši den nove čete proti Kitajcom. Japonske čete so vse najmodernejše oborožene i z vsem potrebnim preskrblene. Orožje pa municijo dobivajo iz ništerni držav v Europi kak iz Nemčije, Češke, Belgije, Anglije, pa gotovo túdi iz Italije i Francije. Zato pa Europa tak dugo nikaj nemre včiniti za mir, ar pri vsakšem takšem deli majo zmes svoje krvave prste brezsrčni kapitalisti, šterim je glavno to, da vsešerom dobijo samo dobiček.

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine.

V starejšoj kamenoj dobi je človek živo v mali skupinaj. Hrano se je največ z mesom divji stvari pa rib. Človek je v toj dobi ne meo stalnoga prebivališča, gda je strebo divje stvari na ednom kraju, si je poiskao drúgi kraj, šteri je bio bogat divjačine. Njegovo stanovanje so bile v zemlo skopane jame. Za obleko njemi je služila koža, štero je dobo od divjačine. Čonte bujti zverin so njemi služile za orodje i orožje. Meso pa je spekeo na ognji, ogenj je dobivao spomočjo kresilni kamnov. Prvo orožje njemi je bilo kamen, šteri njemi je služo za nož i sekiro. Med najstarejšimi najdišči v Europi iz starejšje kamene dobe je *Krapina* v hrvaškom Zagorji. Tú so vučenjaki najšli čonte človeka, šteri je živo v toj dobi in poleg njega kameno orožje. Túdi okoli Sombathelya, Kösega so dobili kamene predmete iz te dobe, ravnotak túdi na Štajerskom okoli Gradca. Zna biti, da je v denešnjoj Slovenskoj krajini živo túdi v toj dobi človek, ar leži naša okrogliná blúzi tej nahajališč. Či so se v našoj krajini ešče ne najšli nikši ostanki iz te dobe, moremo iskati vzrok samo v tom, da je naših krajov ešče nišče ne podrobno raziskao.

Prava naselitev naše krajine se je začnola komaj v novejšoj kamenoj dobi.

V toj dobi je človek več ne bio samo lovec i ribič, nego začno je povati razno silje, kakti žito, pšenico i ječmen, túdi domačo živino, postao je polodelavec ino živinorejec. To ga je pripravilo do toga, da si je začno povati stalna bivališča. Svoje prebivališče si je najrajši postavio po dolinaj vod, potokov ino jezer. Stanovanjska bivališča toga človeka so bila slaba. Najrajši si je zabio v zemlo več količov, štere je s šibami prepleo i zamazao z ilovicov. Pri orožji ino brodji kaže človek v toj dobi že dosta lepotočnega čúta. Kamenito orožje je iz jako lepi kamnov ino čont bujti zverin. Kamenje je lepo zbrušeno, sekire majo gladke lúknje za ročaje. Posode je delao že iz ilovice z lepimi okraski na njoj. Poznao je túdi že len, iz šteroga je delao tkanine. Najbogatejša pokrajina iz te dobe je gorati svet, šteri se vleče od Sombathelya proti severovzhodi. V tom deli so najšli mnogo kamenih pa čontenih ostankov. Túdi v okolici Kösega i Kermedina se je najšlo dosta predmetov iz te dobe. Túdi v našoj okroglini so se najšli predmeti iz te dobe, kakti okoli Turnišča, Kobilja i Radgone. Prek Múre pa pri Veržeji, Ljutomeri ino na mnogi mestaj Slovenski goric do Maribora ino Ptujá. Lúdstvo, štero je živelo v toj dobi spada nekšemi alpskomi rodi, kak pravijo vučenjaki. Te človek je meo kratko pa okroglo glavo, kmične vlasé pa sive oči.

Nazaj domo . . .

Či idemo po naših vesnicaj — ka čújemo? Nevolivanje od žmetnoga življenja, kak idejo za krúhom na Nemško pa Francusko, kak se po krčmaj bijejo, kak deca „nikaj več ne bogajo“ . . . Tak je ne samo v našoj krajini — ves svet ječi v bolečinaj vnožine so brezi dela i jela v pravom pomeni reči. Ešče bole grozno pa je vse to, či pomislimo, ka bo vútro?!

Spoznamo, ka je naše življenje betežno — zato si pa skušajmo pomagati! Dvoja je nevolja, štera nas kole: prva je pomenkanje, drúga pa dúševna stíska i podivjanost. Premislimo svojo nevoljo, pa iščimo si vrastva, da ozdravimo! *Vsakši naj premišlavlje* sam pri sebi od svojega stališa pa naj premišli, kak bi si lejko sam pomogeo k bokšemi, lepšemi življenji. Goto-

Bronasta doba.

Proti konci mlajše kamene dobe so že lúdje spoznali kovine železo, baker pa zlat, ki so je núcali samo za okraske. Italški trgovci so prinesli v naše kraje túdi bron, mešanico bakra i kositra. V toj dobi so se že pokazali kovinasti predmeti. V istinini pa so bronaste reči ne mogle nadomestiti skoz sto in sto let vajeni kameni reči, ka nam svedoči, da najdemo skoro v vsakšem starom nahajališči poleg bronasti reči túdi kamene reči, predvsem kamene sekire. Največša posoda, štero so dozday najšli na ozemli stare Panonije, drži okoli 40 litrov. Lonci, v šterih so shranjüvali pepeo mrtvecov, so različne veličine. Največ lončenih posod iz te dobe je najti tam, gde pride-mo do nabite rjave požgane zemlje, štera je značilna za ognjišča. Ta ognjišča ali priprave za ogenj so bila deo človečega bivališča. Ta ognjišča so lejko bila kühnje, gde so na ognji pekli, kühali i se segrevali. Bila so pa ta ognjišča túdi delavnice, gde so topili ino predelavali bron. Takšo topilnico so najšli na Vogrskom. Pri toj topilnici so dobili túdi več kak 400 falatov strtoga i za talenje pripravljenoga brona. Tú so se túdi najšle zaglozde, štere so mele na sredini zvrtnane lúknje, ravnotak túdi igle, štere majo lepe okrase i nam kažejo na lepi človeči okus tedanjega človeka. Najšle so se túdi železne srakice (robače), ostrine mečov i prstani. (Dale.)

vo bi vsaki zmed nas lejko bar malo zbogšao svoj stališ v telovnom pa duševnom pogledi, či bi si dobro spitalavo svojo dušno vest pa si v istini šteo pomagati!

Velka rana našega naroda je to, da vse beži z domi! Či li more, ide vu varaš, na delo, v Ameriko itd. Istina, da vnogetira potreboča, da si iščejo kruha — ali kelko jih ide z domi, ar se doma sposvadijo, ar ne bi radi „žmetno delali“ pa se pokorili starišam. Pomislimo, ka dnesden ljudje nekak lejkomišleno zapuščajo svoj dom, tak kak či bi šli v bližanjo vesnico na senje. *To je žalostno!* Vnogi bi si najšeo tak tečen kruh doma, če bi malo bole premislo, jeli njemi je vredno iti v svet. — *To rano trbe zvrčiti!* Znete zakaj? Ne pozabimo, da je vsa Europa puna ljudi, šteri nemajo ne dela pa ne jela! Zato nam ti-hinske države ne bodo dugo odperale svo-ja vrata, gda samé majo dosta brezposelni. Prisiljeni bomo, da mo si sami pomagali — zato začnimo kem prle! To pa more vsaki za sebe sam rešiti, kak najleži pride do kruha. Služit dnes že nešče vsaki iti, takši de si sam kriv, če de lačen. Skrbimo, da si bomo pomagali: prmočnejši naj dajo priliko sirmaškejšim, da si lejko zaslužijo bar strošek pa malo plačo na njihovom verstvi. *Lübezni do bližnjega* ešče vse premalo razmimo pa spunjavle-mo! Zato nas kole nevolja. Dale: zbogšajmo *obdelüvanje zemle*. Več skrbi za zemlo, četüdi je mala. Včimo se, kak se povanje zbokša. Pa zmenšajmo izdatke za kajenje, kavo, tej itd. Dnesden moramo gledati, kak bi lejko shajali s tem, ka doma pripovle-mo, da se žmetno kaj oda. Pravili te: ve mi tak zadosta dobro obdelavamo zemlo, kak pa indri slabo... Lüdje boži, gle-dajmo tiste, šteri ešče bokše obdelavajo, ešče menje trošijo. Pa mislimo na to, ka si moremo *sami pomagati* kak najbolje mo-remo, ar se nam nikaj dobroga ne obečav-le. Zato *nazaj domo*, nazaj k domačoj zemli!

Ne samo tisti bežijo z domi, šteri ide-jo v svet — tüdi tisti, ki doma ostanejo, so dostakrat ne doma s *srcom*. Nezadovolni so s svojim proštim kmečkim domom, z domačimi njivicami, senja se njim od „le-žejšega“ življenja nindri daleč. Tak se vidi, da lüdje več ne čütijo, da najde človek srečo samo te, či je zraščeni s svojim *domom* kak drevo z zemlov. Zato *nazaj domo!* Kmeč-ko življenje naj nam nosi veselje, mejmo čütenje, ka je vesnički človek najbolje slo-boden, prosti. Zemla je človeki najbliže, ona nosi blagoslov, mir pa zadovolnost tistomi, ki jo lübi. Človek je stvorjeni za življenje v *držini*. Naj vlada lübezen pa razmenje v naši družinaj! To pa dosegne-mo samo tak, či bomo *zgojili mladezen* z lepov rečjov, z dobrim čtenjom, z obiska-vanjem cerkve — ne pa z grdim gučom, z nemarnostjov za čtenje pa za to, kama mladina hodi. — Žalostno je dnes po na-ši vešnicaj — dosta spake pa razprtije se dogaja. Popravimo to! Spomnimo se, ka smo dužni v lübezni živeti eden z drugim, ka je čast pa sreča človekova, če je *dober*.

Streznimo se v vsakom pogledi, časi so resni! Prenovimo se, ka de naše živle-nje zadovolno tüdi v sirmaštvi. Vej je pa naš namen ne spravlanje bogastva, liki biti dober, služiti bližnjemi pa Bogi. Zato naj naš trüd za lepše življenje *blagoslovi Bog*. Kelko lepoga nam ponüja življenje s Cer-kvijov: sveta meša — kak slabo jo razmi-mo! Svetki celoga leta — kak slepi idemo mimo njij! O, ne več tak! To je fundament našega krščanskoga življenja, zato si večkrat premišlavlamo od toga, spoznavajmo svojo

vero pa njene navuke, poglobimo se v živ-lenje po veri — tak najdemo nazaj k pra-voj sreči, k cili življenja.

Bratje. sestre — hodmo nazaj domo.

Politični pregled.

Jugoslavija. V parlamentu je v načeli to je poprek zglašen celi proračun. Pri raz-pravljanju proračuna se je v parlamentu dos-ta gučalo. Risto Gjokič, bosanski poslanec, ki je bio svoj čas že v ustavotvornoj sküp-ščini poslanec i ki v bosanskoj narodnoj noši z turbov hodi v parlament, je gučao proti slovenskoj univerzi v Ljubljani. Par slovenskih poslancov iz Preka so slovensko vseučilišče zagovarjali a tüdi naprejšnosili, ka so plebanoš ednoga poslanca žene ne šteli spovedati, ar je hiša naročena na li-beralne liste, potem ka pri banskoj upravi sedijo uradniki, šteri so prle pripadali slov. ljudskoj stranki, ka so pristaši te stranke, zlasti duhovniki agitirali proti volitvam. Neki srbski poslanec je na te pritožbe od-govoro, ka tej reči ne trbe naprejšnositi. Med slovenskimi govorniki je bio tüdi Pav-lič Alojz bivši katehet na sobočkoj gimna-ziji. Te je v svojem govori trdilo, ka Vati-kan, to je papa ne vodi dobre niti katoli-čanske politike. Če bi prej v Beograd pos-lali če že ne Jugoslavana, bar Francoza, Čeha ali Polaka za nuncija, že bi bio kon-kordat i na Horvatskom nikše nevole ne bi bilo. Potem je hvalo vse zakone, štere je izdala vlada Petra Živkoviča od 1. 1929. jan. 6. i pohvalo to vlado. Gda je prišlo do glasanja, je glasao proti proračuni, pre-težna večina ga je pa zglašala. — **Madjarska.** Grof Károlyi je odložo parlamentno zase-danje do nedoločenoga časa. Vogrske fi-nance tak slabo stojijo, da se bojati, kak je Károlyi izjavo, da država ne de mogla več dugov plačüvati. — **Francija i Italija** sta se sporazmele i sklenile trgovinsko pogod-bo. — **Francija** je predlagala državam, ki so pred bojom spadale pod Austro-Vogrsko, da napravijo gospodarsko, carinsko zvezo. — **Austrija** je sklenola trgovinsko pogodbo z Italijov. — **Med Kitajci i Japonci** je nastao začasen mir, ar so se Kitajci na tanač ve-lesil nazaj potegnoli od Sanghaja nad 20 km. V dozdašnjih bojaj so Kitajci zgübili 23 jezero mrtvih i ranjenih vojakov nera-čünavši civilov, kvara so pa trpeli do 600 milijonov dolarov. V trdnjavi Vu Sung so se Kitajci držali tak junaško, ka je raj spadno slednji vojak, kak bi prostovolno izročo trdnjavo Japoncom. Kitajci neizmer-no lübijjo svojo domovino i so se celo žen-ski regimenti prijavili, da jo obranijo. — **Irska.** Irska je mela volitve, pri šterih so zmagali irski republikanci De Valere, zvani sinfainovci, ki so se teliko borili proti moč-noj Angliji i dosegnoili lastni parlament v lastnoj državi, čeravno so z Anglijov ešče zvezani po ednom krali. Ta zmaga pa po-meni, ka se popolnoma ločijo od Anglije, če ta ne bo nasprotüvala i če De Valera zasigura preživljanje Ircom od druge strani. Irska žive najmre od Anglije, štero zalaga s svojimi prideiki.

M. Sobota

— **Novi župan.** Sobota od tistoga časa, kak je bio g. Benko pri zadnji državni vo-litvaj zvoljeni za državnoga poslanca nej mela župana. Zdaj pa je imenovani od banske uprave g. Koder Anton notar za žu-pana, g. Vagaja Ludvik, gimn. ravnatelj i g. Pertot geometer sta pa imenovaniva za občinskiiva odbornika.

— **Nastop mariborskoga dijaštva** pre-minočo nedelo z narodnimi pesmami je bio prav dober. Dijaštvi se je poznalo malo utrujenosti, gotovo od vožnje, vidlo se je pa, da so svojimi pevovodji g. prof. Schwei-geri nadvse pokorni. Hvaležni smo zbori, da nam je lepoto slovenske narodne pesmi tak fino občüteno podao. Mislimo pa, da nam ne zamerijo, če ob toj priliki izrazimo svo-jo želo, da bi nam prav posebno veliko ve-selje pripravili z ednov ali dvema od na-ših domačih pesmi. Gda se že popevajo narodne pesmi bi se lejko vzela včasih tü-di konči edna naša pesmica, ki ma svoj prav poseben pa tüdi slovenski značaj. — Nastop dijaštva je počasto s svojov nav-zočnostjov tüdi eden zmed največših slo-venskih živečih skladatelov g. prof. Adamič. Zbor je zaspevao tüdi par njegovi pesmi.

Slovenska krajina.

— **Marijini Listi i Ogračeki** pridejo okoli vüzma. Dotečas vsaki naročnik mora plačati 5 Din. za Novine, 3 Din. za M. List pa 1 Din. za Ograček. Teliko ide na frtao leta.

— **Ki je dobo več Marijikinih Ogra-čekov,** kak njemi ide, naj je pošle taki nazaj v Soboto na upravo, Križova ulica 4. ali prinese v Črensovce na uredništvo.

— **Navuk za tretji red** je na Cvetno nedelo. Križna pot ob 2, za njov navuk.

— **Dača na šmarnico se ne odpiše.** Sresko načelstvo zato opomina občine, naj prošeni za odpis te dače ne vlagajo.

— **D. Bistrica.** Naša mladina se pri-pravlja na lepo igro, štero bo priredila v „Našem Domi“ v Črensovcih na belo ne-delo, to je 1. po vüzmi. Naprej da lepo igro „Na den sodbe.“

— **Črensovci.** Tajnik Hranilnice i po-sojilnice Plej Jožef je težko zbetežao.

— **Završitev gospodinjskoga tečaja v Žižkih.** Marca 3. se je zvršo gospodinjski tečaj v Žižkih, šteroga so vodile šol-ske sestre. Tečaj je priredila banska upra-va. Pri zaključki je bilo navzočih zvün ses-ter i vučenic 12 gostov. Hvalevredno je bi-lo pri tečaju to, da so hodile na njega ne samo ledične dekile, nego tüdi oženjene.

— **Smrt ednoga vrloga moža.** Marca 3. večer je pri deli naglo slabo postalo Horvat Marki Ferencikovom v Trnji. Drugi den, na den molbe Najsvetejšega so ga previdli z svestvi za vmirajoče i taki od-pelali v Soboto v bolnico na operacijo. A bilo je že prepoznano. 5. marca se je ta plemenita duša odselila vu večnost. Po-kojni je bio od pete do glave zgleden ka-toličanski mož, ki je z življenjom pokazao, kak se more živeti po Kristušovoj zapove-di. Ne bio zadovolen s tem, da je redno obiskavao božo službo, nego je bio poleg pri vsakoj dobrodelnosti. Širio je naš do-ber krščanski tisk, nabirao je na „Dom sv. Frančiška,“ pazo je na red v cerkvi pri deci kak kotriga društva „Hiša molitve,“ povsod je bio celi človek i celi katoličan: v cerkvi, doma, v javnom i privatnom živ-lenji. Kak dober tretjerednik, se je gосто-krat prečiščavao i vsakomi možkomi ka-zao zgled z treznostjov, pobožnostjov i dobrodelnostjov. V molitev naročnikom zročimo njegovo krščansko dušo.

— **Povest „S strelo in plinom“** je že izšla. Konec je jako lepi. Knjiga se dobi v Prekmurskoj tiskarni v M. Soboti. Košta samo 10 Din.

— **Lipa.** V našoj občini je v kratkom časi bio troji ogenj. Prvič je gorelo 1. febr. pri Duh Števanj, gde je zgorela slama.

Vkūpribežeče ljudstvo je nadalno nesrečo preprečilo. Febr. 14. je zgorela pri Legén Matjaši streha na hiši i gospodarskom poslopji. Marca 2. se je pa vužgala krma na štalaj Zadravec Jožefa. Z krmov je zgorela tudi streha pe še krma na hūti. Lūdstvo je jako prestrašeno, ar se boji, ka to vse dela hūdodelna roka, ar se je že dvakrat vseli ob 7 večer vužgalo.

— **Belinci.** Glavačov Tjašek, šteroga so na Matjašovo smeknoli, je že boši. Istotak se vrača zdravje našoj gorečoj širitelici Ščap Ani. Kak se je zvedilo po bitji na Matjašovo, so v prvoj vrsti krivitisti Belinčarje, ki so tudi gostilničara Kreslina nekaj namlatili. Sod bo zadnjo reč povedao. Kama zapela človeka strast po pili i kadili posvedoči najbolje to žalostno dejstvo, da je oblast najšla kūrje tovae v par dobrih, premožnih hišaj.

— **Bogojina.** Pri nas se je z lepim uspehom zvršio 6 tjedenski zimski kmetijski tečaj. Poslušalcov je bilo vpisanih 67, šteri so se vsi jako redno vdeleževali predavanj. Poleg redni poslušalcov je bilo tudi vnogo izrednih, šteri so nej bili vpisani. Predavali so sledeči gospodje: Ing. Mikuš, poljedelstvo, živinozdravnik Sok, živinoreja, kmet. referent Lipovec, sadjarstvo i vinarstvo, ing. Sadar, travništvo, šol. upravitel v pokoji g. Benkovič, včelarstvo, šol. nadzornik g. Belšak, zadružništvo, višji pristav g. Zorn kmetijsko pravo, Dr. Lipnjak, zdravje, šol. upravitelj Brelih, kmetijsko knjigovodstvo i šumski uradnik Mušič šumarstvo.

— **Močno širjenje Novin.** V zadnjem časi dobivajo Novine jako lepo število novih naročnikov. Uredništvo dobiva tudi lepa pohvalna pisma, da so naročniki z Novinami jako zadovoljni, želejo samo naj bi Novine vekše bile da za to raj nikelko več plačajo. Mi vsem tem odgovorimo, da bomo Novine v kratkom časi lahko izdaval na 6 pa tudi na osmih stranej ravno za to ceno kak zdaj naj se nam samo naročniki tak lepo širijo kak v zadnjem časi. Zato pa prosimo vse naše širitele i prijatele Novin, naj včiniyo vse, da bo vsakši pošteni človek v našoj krajini tudi naročnik naši Novin.

— **Krog.** V nedelo 6. marca so naši dečki priredili igro: „Vedeževalka“ i „Kral Herod“ s par lepimi pesmami i nekaj komadi tamburaškoga zbora, šteri komaj par tjednov obstoja. Šola je bila nabito puna, zato nešterni začajo že misliti na postavitev lastnoga doma. Le tak naprej!

— **Kupšinci** pri nas je preminoci teden mro občno spoštuvani Horvat Matjaš v visikoj starosti 98 let, mogoče najstarejši mož Slov. Krajine. Starec so do zadnjega bili črstvi, so pridno delali i notri do svoje smrti stalno v cerkev hodili. Spomin ji je niti najmenje nej zapūsto.

— **Ljutomer.** Naša Glasbena šola (Mladinski znor) priredi v nedeljo 13. t. m. v Katoliškem domu ob 3. uri popoldne Sattnerjevo in Levstikovo proslavo s predavanjem, deklamacijami in odpevanjem najnovejših Sattnerjevih in Levstik-Adamičevih mladinskih skladb pod vodstvom prof. gđc. M. Zacherlove. Sodelujeta tudi ga. V. Drvenikova in č. g. kaplan Schöndorfer. Pridite v obilnem številu, da slišite naš vrli mladinski pevski zbor! Nastopi čez 50 otrok.

— **Smrtna nesreča s pūkšov.** Tremmel Mihal iz Bokrač je v nedelo večer nekaj delao z pūkšov. Med zaposlenostjov je samo ednok pūkša počila i Tremmelna

je zadela v nogo v glavno žilo. Taki je skrvavio i naskori na to vmro. Pokojni je bio jako prilūbleni povsedik i ga je vse rado melo, ar je bio vsikdar veseli. V nedelo predpoldnevom je šče bio na občnom zbori kmetijske zveze v Soboti, večer pa se že preselo na drugi svet. Koga teži krivica v tom pogledi, bo dognala komisija.

— **Za vūsta i zobe** dnevno par kaplic blago-dišečega Fellerovoga Elsafluida v kupico vode, to je vžitik i zednim tudi preizkušena začita proti vnoгим obolenom grla i vrata, proti hripi itd. Poskusna steklenica 6 Din., dvojna steklenica 9 Din, povsedi. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velkivi specialnivi steklenici 62 Din. franko pri lekarnari Eugeo V. Feller, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banovina.

NEDELA (v posti peta.)

Vu onom vremeni pravo je Jezuš vnožini židovskoj: Što z vas pokara mene za volo greha: či pravico pravim vam, zakaj ne verjete meni? Ki je z Boga, reči Bože poslušaj; zato vi ne poslušate ar ste ne z Boga. Odgovorili so zato židovje i pravili so njemi: jeli dobro ne velimo mi, ka si Samaritanuš ti i vraga maš? Odgovoro je Jezuš: Jas vraga nemam; nego pošitjem Očo mojega, i vi ste ošpotali mene. Jas pa ne iščem dike moje: jeste, ki jo išče i sodi. Zaistino, zaistino velim vam: či što reč mojo zdrži, smrti ne bode vido na veke. Pravili so zato židovje: zdaj smo spoznali, ka vraga maš Abraham je mro i prorocke; i ti praviš: či što reč mojo obdrži, ne košta smrti na veke. Jeli si ti vekši od Očé našega Abrahama, ki je mro? I prorocke so spomrli. Za koga ti tebe činiš? Odgovoro je Jezuš: či jas dičim samoga mene, dika moja je nikaj; je Oča moj; ki me ne diči, šteroga vi pravite, ka je vaš Bog i ne ste ga poznali: jas pa znam njega; i či bom pravo, ka ga neznam, bodem prisposoben kvam, lažec. Ali znam ga i reč njegovom zdržavam. Abraham oča vaš se je veselio, da bi vido den moj: vido ga je i radiuao se je. Pravili so zato židovje njemi: petdeset let ešče nemas i Abrahama si vido? Velo je njim Jezuš: zaistino zaistino velim vam, prve, liki je Abraham bio, jas sam. Popadnoli so zato kamenje; ka bi v njega lučali; Jezuš se je pa skrio i vō je šo z cervi. (Sv. Jan. VIII.)

Pokora. (Paolo Segneri.)

Zdaj te, če je to istina, presodite, jeli se vi brigade za vaše dūše, če se za nje ne morete odtrgati ne samo potrebnoga telov-noga oddiha, nego niti nepotrebnoga zapravlanja časa, nečimurni iger i šalivih zabav? Šteri zmed vas je gda pravo: Dnes sam v greh spadno, zato pa „ne bom jo“, dokeč toga morilnoga čemera ne vržem iz srca i se spovem; jaz sam tistomi siromaškomi delavci najem odtegnō: „ne bom jo“, dokeč njemi v obilnosti ne povrnem i ga tak rešim stiske; jaz sam svojemi bližnjemi poštenje vzeo; „ne bom jo“, dokeč njemi poštenja nazaj ne spravim, jaz sam svoje naprejpostavlene razžalo v njihovo časti: „ne bom jo“, dokeč jih ne prosim odpūšćanja i ne obečam pobolšanja. Šteri dela tak med vami, dragi poslušalci, šteri zadevo svoje dūše ne rivle na zadnje vremen i samo te misli na njo, gda je dužnosti sveta zadosta včino i je želo svojega teka zadovolio?

AGRARNE ZADEVE

Razlaga agrarnoga zakona. 79. §. Minister za kmetijstvo se pooblašća, da izda pravilnik za izvršavanje agrarnoga zakona i pravilnik od tehničnih del (meritev) sporazumno z ministrom za finance. 80. §. Po tom paragrafi so odpravlene vse prvejše odredbe, štere se tičejo agrarne reforme i so v nasprotji z stalnim agrarnim zakonom. Z tistim dnevom, kak je zakon razglašen, nega več fakultativnoga odkūpa agrarne

zemlje. Zemla se odkūpi samo po stalnom agrarnom zakoni. Paziti pa trbe jako na to: **Zakon dovolj, da se zemla sme odkūpiti za druge cene tudi kak je zakon določi, sme se ze menše pa za vekše tudi.** Ka se za vekše ne odkūpi, zato čuva svoje kotrige agrarna zadruga. Ki jo ne boga, je sam kriv svojoj nesreči.

Tržne cene.

Penezi: Sev. Amer. dolar D. 55.75, Canadski dolar D. 38.—, Austrijski šiling D. 7.—, Francuski frank D. 2.18, Talijanska lira D. 2.80, Pengō D. 9.50, Marka 13.—, Uruguajski peso D. 10.—, Argentinski peso Din. 14.—

Živina: biki, jūnci i telice Din. 3—5, krave D. 1.50—2.50, teoci D. 7—8 svinje, D. 6—8.

Zrnje: pšenica D. 160, žito D. 160, oves D. 160, kukorca D. 140, krumpļi D. 65, ajdina D. 130, proso D. 130, lenovo seme D. 250, grah črešnji D. 20, mešani D. 150.

Naznanjam da sam prevzeo marof Širina, ki šče iti se lahko zglesi v Tešanovcih pri Nemeš Vinci i v Mačkovci pri Graj Matiji ali pri meni Palatin Aleksandri starejši Pečarovci.

Trūge (dreva) gotove vseh vrst se dobijo po najnižjoj ceni pri DOMA ŠTEFANI mizar Trnje.

R odaji je seno do 10 metrov pri ZELKO ŠTEFANI v Črenšovcih št. 92. Cena po dogovori.

Posestvo s hišov, približno 4 plūge, njive, sadovnjaka i gorice se fal proda. Več se zvedi pri JAKOBI ČREPŇAK, Apače, št. 74. 3

Preselitveno naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvi, da sem s koncem februarja 1932 preselil svojo trgovino iz **Gederovcev v Mursko Soboto**, v hišo g. Joška Brumen-na Cerkveni cesti št. 6., **poleg sodnije.**

Na zalogi imam šivalne in pisalne stroje, kolesa, motorna vozila, vsakovrstno pnevmatiko (gume za kolesa, motorje in avtomobile), gramafone, gramafonske plošče, radio- in fotofrafske aparate, registrirane blagajne, razmnoževalne aparate etc. kakor vse potrebne dele.

Vse blago je izdelek prvovrstnih svetovnih tvrdk.

Sprejemam popravila teh strok po najnižji ceni.

Za obilen obisk oziroma nadaljno naklonjenost se pripora

ERNEST ŠTIVAN
Murska Sobota.

Delavcom na znanje!

Šteri želejo iti na poljsko delo v Belje, naj se zgledajo za Jesenovac in Sokolovac pri Horvat Petri, za Kozjak pri Horvat Leopoldi, za Brestovac pri Palatin Šandori vsi v Pečarovcih, za Kneževu pri Antolin Korneli v Črenšovcih.

Velko svinjsko senje se vrši vsaki četrtek v občini Turnišči.